

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku E. NG POLSKA Spółki z o.o.

przy uczestnictwie E. NG POLSKA Spółki z o.o.

reprezentowanej przez D. K.

o zmianę wpisu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2012 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego w W.

z dnia 25 lipca 2012 r.,

**odrzuca zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego Sądowi Rejonowemu.**

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy po rozpoznaniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego postanowieniem z dnia 23 grudnia 2011 r. utrzymał w całości w mocy zaskarżony wpis w rejestrze przedsiębiorców, dotyczący wykreślenia dotychczasowego i wpisania nowego wspólnika oraz zmiany w składzie zarządu wnioskodawcy.

W wyniku apelacji uczestnika Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 25 lipca 2012 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 grudnia 2011 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 25 lipca 2012 r. zażaleniem do Sądu Najwyższego opartym na art. 394¹ § 1¹ k.p.c.

Uczestnik wniósł o odrzucenie zażalenia ze względu na jego niedopuszczalność w świetle art. 394¹ § 1¹ w związku z art. 694⁷ i art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie apelacyjne obejmuje merytoryczne rozpoznanie sprawy. Sąd odwoławczy, kontynuując postępowanie przed sądem pierwszej instancji, rozpoznaje sprawę na nowo w sposób w zasadzie nieograniczony (art. 378 § 1 i art. 382). W związku z tym w razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji z reguły zmienia - zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. - zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy (zob. co do wskazanych założeń postępowania apelacyjne, przede wszystkim: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, a ponadto: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, oraz np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1325/00, z dnia 19 grudnia 2003 r., III CK 80/02, z dnia 2 grudnia 2005 r., II CK 287/05 i z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06).

Poza przypadkami, w których zaskarżony apelacją wyrok podlega uchyleniu z przyczyn określonych w art. 386 § 2 k.p.c. (nieważność postępowania) i art. 386 § 3 k.p.c. (podstawy do odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania), sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok - przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpoznania - tylko w razie nierozpoznania przez sąd

pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.).

W celu przeciwdziałania bezzasadnemu stosowaniu przez sądy odwoławcze art. 386 § 4 k.p.c., tj. uchylaniu zaskarżonych apelacją wyroków i przekazywaniu spraw do ponownego rozpoznania sądom pierwszej instancji mimo braku przewidzianych w art. 386 § 4 k.p.c. przesłanek, ustawodawca dopuścił zażalenie do Sądu Najwyższego na kasatoryjne orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 394¹ § 1¹ k.p.c.). Zażalenie to służy kontroli prawidłowości wyboru przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego; sprawdzeniu wystąpienia w danym przypadku podstawy do wydania takiego orzeczenia w postaci nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji lub konieczności przeprowadzenia w sprawie postępowania dowodowego w całości.

Artykuł 394¹ § 1¹ k.p.c. ma na podstawie odesłania zawartego w art. 13 § 2 k.p.c. odpowiednio zastosowanie także do postanowień orzekających co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym. Przewidziana w art. 13 § 2 k.p.c. formuła „odpowiedniego stosowania” nie przesądza jednak sama przez się o stosowaniu się art. 394¹ § 1¹ k.p.c. do postanowień uwzględniających środek odwoławczy od wydanego w postępowaniu rejestrowym orzeczenia dotyczącego wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgodnie z powszechnie przyjmowanym poglądem, odpowiednie stosowanie przepisów normujących proces w innych rodzajach postępowań musi uwzględniać różnice zachodzące między tymi postępowaniami a procesem. W konsekwencji niektóre przepisy regulujące proces będą mogły być stosowane w innych postępowaniach jedynie z odpowiednimi modyfikacjami, a niektórych z nich ze względu na skalę występujących odmienności danego postępowania w porównaniu z procesem nie będzie można w ogóle stosować.

W sprawie zasadnicze znaczenie ma zatem odpowiedź na pytanie, czy stosowaniu art. 394¹ § 1¹ k.p.c. w postępowaniu rejestrowym nie sprzeciwiają się odrębności tego postępowania.

Zgodnie z art. 694⁷ k.p.c., w razie uwzględnienia środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w postępowaniu rejestrowym, dotyczącego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżone orzeczenie

i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu. Do istoty postępowania rejestrowego należy zatem nakaz wydania przez sąd drugiej instancji w razie uwzględnienia apelacji orzeczenia kasatoryjnego. Różni to postępowanie rejestrowe w sposób zasadniczy od procesu, w którym, zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c., regułą jest, jak wyjaśniono, orzekanie przez sąd drugiej instancji w razie uwzględnienia apelacji reformatoryjnie, a orzekanie kasatoryjne - wyjątkiem dopuszczonym jedynie w przypadkach określonych w art. 386 § 4 k.p.c. Skoro zatem orzeczenie kasatoryjne należy do istoty postępowania rejestrowego, w postępowaniu tym - inaczej niż w procesie, - nie ma miejsca na kontrolę prawidłowości wyboru przez sąd drugiej instancji między rozstrzygnięciem kasatoryjnym a reformatoryjnym. Innymi słowy, wyłączenie stosowania w postępowaniu rejestrowym art. 386 § 1 i § 4 k.p.c. wyklucza także możliwość stosowania w tym postępowaniu art. 394¹ § 1¹ k.p.c., dopuszczającego zażalenie służące kontroli prawidłowości orzeczenia kasatoryjnego przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., stanowiącego wyjątek od reguły wyrażonej w art. 386 § 1 k.p.c.

Ze względu na niedopuszczalność wniesionego zażalenia Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 orzekł jak w sentencji.